

OBSAH červenec

BIOPOTRAVINY

Lednice plná ekozemědělců .2-3

EKOLOGIE / TUŽ

Ekozprávy 4

Kde se vzali Zemědělci bez hranic? 4

Cesta do Ixtlanu – povídka . . .5

Místo chleba a cukru ekopalivo do nádrží? 6

Kalendářium 6

BIOZAHRADA

O slímácích a suchu trochu jinak .7

Jak připravit kompost 7

PORADNA A RECEPTY

Přírodní léčba dysfunkce

štítné žlázy 8

Kosmetika z přírody 8

Cuketkům cizrnový falafel . . . 8

Recept z Nebojte se vařit BIO .8

TRVALE UDRŽITELNÝ ŽIVOT

Svěrázná ochrana starých

ovocných odrůd 9-10

BIODIVERZITA

Užitkové rostliny a další prostředky

v lidovém léčitelství na

Luhačovicích Zálesí . . . 11-12

Biozahrada v červenci 12

PRO-BIO INFORMUJE

PRO-BIO liga letos oslaví pětileté

jubiläum 13-14

„Ekozemědělci přírodě“

na mezinárodní scéně 15

Potravin bez geneticky modifikovaných

příměsí budou minulostí . 15

EKOZEMĚDĚLSTVÍ

České ekologické zemědělství

strmě rostlo 15

Dánská mini-mozaika . . . 16

O hazardu a BIO 16

Ekologické vzdělávání pro

zemědělce i poradce . . . 16

Letní pikniky a zahradní party .17

MAPA BIOPRODEJEN, SERVIS,

KNIHOVNIČKA, INZERCE .18-20

SOUTĚŽ FOTO A KRESLENÍ

Měsíčník Bio vyhlašuje soutěž k Měsíci ekozemědělství a biopotravin (září) o **Nejhezčí dětskou kresbu** na téma: *Na ekologické farmě* a fotografii na totéž téma. Svoje výtvary posílejte do redakce (kontakty na str. 19) **nejpozději do 15.9.** Pro tři soutěžící z obou kategorií přichystáme knihy a balíčky biopotravin i přírodní kosmetiky.

LEDNICE PLNÁ EKOZEMĚDĚLCŮ

Bude více českých biopotravin a přispějí k zastavení ztráty biodiverzity?

PLEDNICE – Hlavními tématy 7. ročníku Bioakademie, který se konal od 27. do 29. června v prostorách lednické Zehradnické fakulty MZLU Brno a hostil 270 účastníků z 27 zemí, byly role ekologického zemědělství ve vztahu k ochraně krajiny a klimatickým změnám, faremní zpracování biopotravin a specifika chovu prasat a ryb v biokvalitě. Čeští zpracovatelé biopotravin opětovně upozornili na příčiny nízké produkce biopotravin v České republice a poukázali na problematiku faremního zpracování biopotravin a jejich následného odbytu.

V úvodních projevech významných hostů z orgánů Evropské unie, mezinárodního sdružení ekologických zemědělců IFOAM či výzkumných ústavů a vysokých státních úředníků České republiky, Slovenska a Rakouska se hovořilo samozřejmě o změnách v novém Nařízení rady EU pro ekologické zemědělství a představili úroveň ekologického zemědělství ve svých zemích. Byly prezentovány nové evropské směrnice pro ekologický chov ryb a další vodní rostliny (řasy) a kvasnice, které budou uvedeny v platnost v roce 2008. Mezi hosty však také letos chyběla podpora samotných ministrů zemědělství, alespoň z pořádající země. Prokazatelně nižší produkce skleníkových plynů, šetnější hospodaření s půdou s minimalizací půdní eroze a celkově vyšší adaptabilita ekologického zemědělství ke klimatickým změnám – to jsou výsledky výzkumů prezentovaných v rámci plenárního zasedání, zaměřeného na vztah ekologického zemědělství ke změnám klimatu. Ekologické zemědělství prokazuje taktéž účinný směr v zastavení ztráty biodiverzity – každodenní úbytek ztráty některého z živočišných a rostlinných druhů na planetě Zemi.

Úvodní plenárního zasedání

vočišných a rostlinných druhů na planetě Zemi.

„Se zvyšující se poptávkou po biopotravinách však stoupá i hrozba vzrůstajících nákladů na dopravu a nebezpečí úzké specializace, které mohou v konečném důsledku celkovou efektivnost ekologického zemědělství výrazně poškodit,“ upozornila na aktuální nebezpečí **Isabelle Peutz**, ředitelka sekce ekologického zemědělství v DG Agriculture při Evropské komisi. Jednou z klíčových rolí v této oblasti sehrává spotřebitel, jehož chování by mělo být aktivně směřováno ke změně spotřebních vzorců, zohledňujících například potraviny lokální produkce.

Na konferenci byla představena řada projektů prezentujících ekologické zemědělství jako nástroj optimalizace využití krajiny. Správně fungující zdravá krajina vykazuje vyšší stupeň biodiverzity a její udržování vyžaduje komplexní přístup. „Proto, aby krajina byla skutečně zdravá, nestačí pouze přestat hnojit průmyslovými hnojivy,“ podotkl **Jiří Urban** (Bioinstitut, projekt Ekozemědělci přírodě) a zdůraznil důležitost ekologické infrastruktury a faremního managementu.

Stávající znění tzv.

„hygienického balíčku“ o hygienických požadavcích při zpracování potravin na malých farmách nezohledňuje jejich specifika a je jednou z hlavních příčin nízkého počtu farem s vlastním zpracováním biopotravin zejména v ČR a SR. Tato pravidla jsou sice společná pro všechny státy EU, ovšem v Čechách a na Slovensku jsou stále fixovány přísné požadavky hygieny, což není zásadně na škodu, ovšem v intencích velkého potravinářského podniku. Pro malého zpracovatele jsou tato opatření (např. další samostatná WC, oddělení prodeje masa a sýrů) investičně tak nákladná, že je těžko překonává. Zpracovatelé z malých ekologických hospodářství např. v Rakousku (**Leo Klaffner** – rolnické družstvo ve spolupráci se zemědělskou školou provozují malá jatka, **Eva Hieret** biopekárna v Anzbachu – chléb, pečivo bio i pro bezlepkovou dietu ap.) a Německu (**Maria Krieger** – malý rodinný pivovar Riedenburger, který vyrábí biopivo z různých surovin) o těchto potížích nehovořili. Spíše měli zprvu problém uplatnit se vůbec a trhu, proto museli najít nějaký výrobek, který nemá výraznou konkurenci v okolí.

Objem zpracovaných biopotravin prodaných ze dvora u masa a masných výrobků dosahuje například v Německu až 35% z celkového obrátu. V České republice je však zanedbatelný a často bývá, z výše uvedených příčin, realizován formou nelegálního prodeje. Účastníci konference vyzvali Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO a další oborová sdružení, aby o této skutečnosti aktivně jednaly s odpovědnými orgány, a to zejména s představiteli Státní veterinární

Účastníci konference o zpracování bioproduktů na farmě

Na Moravě chtějí spustit největší sluneční elektrárnu v ČR

OSTROŽSKÁ LHOTA – V půli července zahájí podle investora HiTech provoz fotovoltaická elektrárna o výkonu 702 kWp, čímž o sto kilowatt pokoří elektrárnu v jihočeských Bušanovicích. Bude představovat výrobu 700 MWh elektřiny ročně poslaných do sítě a mohla by pokrýt spotřebu zhruba 200 domácností na celý rok. Největší zvláštností této elektrárny v Ostrožské Lhotě na Uherskohradištsku je fakt, že se postaví z kopce.

Zatímco velké fotovoltaické parky bývají obvykle situovány do svahu s orientací směrem na jih, tento směřuje na sever. „Bylo to dáno pozemkem, který jediný byl k dispozici před dvěma lety, kdy jsme začali plánovat projekt. Dlouho jsme sháněli na Břeclavsku, na Znojemsku, ale vstříc nám vyšlo až vedení v Ostrožské Lhotě,“ říká **Vítězslav Jančík**, manažer projektu z divize HiTech Solar společnosti HiTech Media Systems. Zastupitelstvo pomohlo firmě při jednání o výkupu pozemků na okraji obce, které od začátku 90. let minulého století byly schváleny jako průmyslová zóna. Jen o ně dosud žádný průmysl tento zájem neprojevil.

Co vyplývá z faktu, že řady 3120 panelů jdou mírně z kopce? „Znamená to větší nárok na rozlohu pozemku. Řady musí mít mezi sebou větší rozestupy, aby ani v zimě, kdy je slunce nízko nad obzorem, přední nestínily těm za sebou,“ vysvětluje Jančík. Náklon investor zvolil v úhlu 30°.

Přinese existence elektrárny také nějaký prospěch obci? „Jsme přesvědčení, že díky elek-

Na konci června bylo nainstalováno 250 kWp – třetina solární elektrárny

trárně a také díky budování cyklostezek v našem okolí se Ostrožská Lhota zviditelní a stane se pravidelnou zastávkou cyklistů při cestě touto částí Moravy,“ doufá **Antonín Jelének**, starosta obce. HiTech Solar kromě toho slíbil vysázet za každý instalovaný kilowatt jeden strom a chce podpořit i další drobné ekologické projekty Ostrožské Lhoty. „Jsme též rádi, že budeme uživateli zelené energie, i když jde do celostátní sítě,“ doplnil starosta Jelének. Distributor prý potvrdil, že energii ze solárního zdroje dodá do místních sítí, aby nedocházelo ke zbytečným ztrátám přenosem.

Společnost se snažila napomoci lokální ekonomice, proto výrobu hliníkové konstrukce, na nichž jsou upevněny solární panely, zadala podnikateli z okolí. „Konstrukci jsme si navrhli sami, je dimenzována na vítr o síle 150 km za hodinu,“ chlubí se manažer projektu Jančík. „Patky konstrukce jsou z železných vrtáků, jdoucích metr šedesát do země, abychom po třiceti čtyřiceti letech, kdy to tady teoreticky můžeme zlikvidovat, nenechali v zemi stovky kubiků betonu,“ dodává.

Divize HiTech Solar hodlá ostrožskou elektrárnu ještě do konce tohoto roku rozšířit na výkon 1,5 MWp. Je to dáno výhodnou výkupní cenou a příslibem příspěvkem z fondu EU. A v neposlední řadě se vedení firmy obává, aby příští rok nebylo složitější získat dotace z unijního Operačního programu podnikání a inovace. Finance z programu v Česku přerozděluje Ministerstvo průmyslu a obchodu, jehož ministr se nechal slyšet, že „fotovoltaika patří na Saharu“ a o obnovitelných zdrojích hovoří jako o marginálních.

TEXT a FOTO: Iva Nachtmannová

VYKOUPIME KRMNÉ OBILÍ

v kvalitě bio pro vlastní výkrm býků.
Kontakt: Zemspol s. r. o., tel.: 731 629 616

VYKUPUJEME HOVĚZÍ SKOT

Vykoupíme býčky, jalovice v jateční váze z ekochovů s příplatkem 20 %.
Kontakt: Biopark s. r. o., tel.: 603 546 369

LEDNICE PLNÁ EKOZEMĚDĚLCŮ

správy. Bylo upozorněno na malé množství odbytových družstev, které by napomáhaly rozvoji marketingu českých biopotravin.

Sedmý ročník mezinárodní konference o ekologickém zemědělství v Lednici poctili významní hosté patřili, vedle **Isabele Peutz**, ředitel výzkumného ústavu FiBL **Urs Niggli**, ředitel IFOAM **Francis Blake** či **Bernhard Freyer** z rakouského Institutu pro ekologické zemědělství.

Součástí konference byly exkurze na modelové farmy v Rakousku, Čechách a na Slovensku. Potěšujícím faktem byla také vystoupení českých farmářů – **Josefa Šourka** a **Josefa Sklenáře**, kteří dosáhli významných úspěchů právě ve zpracování bioproduktů z vlastních farem a jsou schopni předat svoje zkušenosti dalším.

Hlavními organizátory Bioakademie jsou tradičně Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO ve spolupráci

Stádo skotu Charolais ekofarmy Stará Turá v obci Podkylava – součást exkurze na Slovensko

s BIO Austria, za odborné spolupráce FiBL, Bioinstitutu a UP Olomouc. Akce probíhá pod záštitou IFOAM EU Group, Ministra zemědělství ČR Petra Gandaloviče a Ministra životního prostředí ČR Martina Bursíka, za finančního přispění EU-TAIEX, Ministerstva zemědělství ČR, Ministerstva životního prostředí ČR, Ministerstva zemědělství a lesnictví, životního prostředí a vodního hospodářství Ra-

kouska, Ministerstva zemědělství Slovenska a dalších soukromých sponzorů.

Zdravé stravování v kvalitě bio podpořili domácí – mlékárna Olma, Valašské mlékárny, Polabské mlékárny, farma P. Kýra, Pekárna Leština, Josef Sklenář a další – a také slovenští producenti.

(kč, vha)

FOTO: redakce Bio

Snídaně v kvalitě bio